

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2015 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania
z pomocy obrońcy z urzędu**

Na podstawie art. 81a § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu (Dz. U. poz. 816) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 4 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) numer telefaksu lub adres poczty elektronicznej.”;

2) w § 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy prezes właściwego sądu, uwzględniając liczbę spraw, w których jest wyznaczany obrońca z urzędu, uzna, że przedstawione wykazy, o których mowa w § 2 pkt 1 i § 3 pkt 1, zawierają niewystarczającą liczbę adwokatów i radców prawnych, występuje do okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych o wskazanie w terminie nie krótszym niż 7 dni dodatkowych adwokatów i radców prawnych, o których mowa w § 2 pkt 1 i § 3 pkt 1, określając ich liczbę. W razie niewskazania przez okręgową radę adwokacką i radę okręgowej izby radców

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 694, 1375 i 1556 oraz z 2015 r. poz. 21, 290 i 396.

prawnych dodatkowych adwokatów i radców prawnych w wyznaczonym terminie lub wskazania ich w niewystarczającej liczbie, prezes właściwego sądu ustala na podstawie przedstawionych wykazów, o których mowa w § 2 i § 3, ułożoną w porządku alfabetycznym według nazwisk listę obrońców składającą się z adwokatów i radców prawnych.”;

3) w § 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy wyznacza obrońcę z urzędu z listy obrońców, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 albo w § 6 ust. 2, według kolejności wpływu wniosków i potrzeb wynikających z innych okoliczności uzasadniających jego wyznaczenie, uwzględniając posiadane informacje o braku sprzeczności interesów stron postępowania. Wyznaczając obrońcę z urzędu z listy obrońców ustalonej przez prezesa sądu okręgowego oraz przez prezesa sądu apelacyjnego, bierze się pod uwagę również adres do doręczeń adwokata lub radcy prawnego względem miejsca zamieszkania lub pobytu oskarżonego oraz względem siedziby sądu.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Zgodnie z regulacjami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu (Dz. U. poz. 816), listy obrońców z urzędu (obejmujące zarówno adwokatów jak i radców prawnych) są ustalane przez prezesów sądów rejonowych, sądów okręgowych i sądów apelacyjnych, w oparciu o wykazy corocznie przedstawiane przez okręgowe rady adwokackie oraz rady okręgowych izb radców prawnych. Uwzględniając okoliczność, że nie wszyscy uprawnieni adwokaci i radcy prawni deklarują chęć udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, co do zasady wyznaczanie obrońcy z urzędu odbywa się z listy obrońców (część A) obejmującej adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu. Ustalana jest także lista dodatkowa (pomocnicza – część B) obejmująca pozostałych adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym według przepisów o ustroju adwokatury oraz ustawy o radcach prawnych.

W przepisie § 6 ust. 2 rozporządzenia przewidziano regulację mającą na celu zapewnienie prawidłowego toku i sprawności postępowań karnych. Przy uwzględnieniu deklaratoryjności świadczenia pomocy prawnej z urzędu przez adwokata lub radcę prawnego, konieczne stało się bowiem ustalenie mechanizmów, które zapobiegłyby sytuacji, w której z uwagi na małą liczbę obrońców oraz liczbę spraw, w których występują, dochodziłoby do kolizji podmiotowych oraz kolizji procesowych uniemożliwiających sprawny sposób procedowania w sprawach karnych. Na mocy tego przepisu, jeżeli prezes właściwego sądu, uwzględniając liczbę spraw, w których wyznaczany jest obrońca z urzędu, uzna, że wykazy adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu zawierają niewystarczającą liczbę adwokatów i radców prawnych, jest uprawniony do ustalenia listy obrońców obejmującej zarówno adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, jak i pozostałych adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym.

Potrzeba nowelizacji przepisu § 6 ust. 2 rozporządzenia wynika z uwzględnienia bardziej elastycznych rozwiązań dotyczących przyjętej na gruncie rozporządzenia deklaratoryjności świadczenia pomocy prawnej z urzędu przez adwokata lub radcę prawnego w postępowaniu karnym. Projektowana zmiana treści § 6 ust. 2 rozporządzenia ma celu

odstąpienie od automatycznego ustalania przez prezesa właściwego sądu listy obrońców obejmującej zarówno adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, jak i pozostałych adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym, w przypadku gdy przedstawione przez okręgową radę adwokacką i radę okręgowej izby radców prawnych wykazy zawierają niewystraszającą liczbę adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu.

Projektuje się, że w przypadku, gdy prezes właściwego sądu, uwzględniając liczbę spraw, w których wyznaczany jest obrońca z urzędu, uzna, że wykazy adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu zawierają niewystarczającą liczbę adwokatów i radców prawnych, w pierwszej kolejności wystąpi on do okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych o wskazanie w terminie nie krótszym niż 7 dni dodatkowych adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, określając ich liczbę. Dopiero w dalszej kolejności, gdy okręgowa rada adwokacka i rada okręgowej izby radców prawnych nie wskażą dodatkowych adwokatów i radców prawnych w wyznaczonym terminie lub wskażą ich w niewystarczającej liczbie, prezes właściwego sądu ustali listę obrońców obejmującą zarówno adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu, jak i pozostałych adwokatów i radców prawnych uprawnionych do obrony w postępowaniu karnym.

Projektowane rozwiązanie w większym zakresie pozwoli na uwzględnienie i zapewnienie udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu w pierwszej kolejności przez adwokatów i radców prawnych deklarujących taką gotowość.

Projektowane rozporządzenie wprowadza również zmiany w § 4 ust. 2 pkt 4 oraz § 9 ust. 1 w zakresie dostępnych informacji umożliwiających kontakt z adwokatem lub radcą prawnym, a dokładnie adresu siedziby zawodowej adwokata lub adresu zamieszkania radcy prawnego.

Wskazać trzeba, że rada okręgowej izby radców prawnych prowadzi ewidencję radców prawnych zamieszkałych na obszarze jej działania. To kryterium przynależności do okręgowej izby radców prawnych wynika z art. 49 ust. 1 ustawy o radcach prawnych i powiązanych z nim przepisami wewnętrznymi samorządu wydanymi przez Krajową Radę Radców Prawnych. Rada okręgowej izby radców prawnych dysponuje adresem zamieszkania

radcy prawnego w związku z koniecznością określenia właściwości miejscowej rady podejmującej uchwałę o wpisie na listę radców prawnych. Niemniej od tego momentu radca nie jest ustawowo zobowiązany do wskazywania zmiany adresu zamieszkania, aczkolwiek czyni to w ramach prowadzonej ewidencji (nie listy radców prawnych) albo w związku z przeniesieniem wpisu do innej izby.

Oznacza to, że rada okręgowej izby radców prawnych dysponuje adresem zamieszkania radcy prawnego, ale nie powinien on być wykorzystywany na potrzeby realizacji celu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu. Całkowicie wystarczający jest adres do doręczeń, do wskazania którego radca prawny jest zobowiązany ustawowo i najczęściej wiąże się z siedzibą zawodową radcy prawnego.

Obowiązek podania miejsca zamieszkania przez radę w przekazywanych wykazach wynika z § 4 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia, co jest zbędne, tym bardziej, że informacji takiej prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy nie przekazują oskarżonemu (§ 10 omawianego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2015 r.). Niemniej dane wrażliwe dotyczące miejsca zamieszkania radcy prawnego są przekazywane w wykazach radców prawnych, które staną się informacją publiczną. Adres zamieszkania związany ściśle z prawem do prywatności powinien być chroniony przed osobami oskarżonymi, szczególnie, że nie jest niezbędnym do zrealizowania celu publicznego.

Na potrzeby realizacji celu omawianego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2015 r. nie jest również konieczne wykorzystywanie informacji na temat adresu siedziby zawodowej adwokata.

Zaproponowany zakres informacji wskazanych w wykazie, przekazanych przez radę okręgowej izby radców prawnych, jak i okręgową radę adwokacką jest wystarczający, a zarazem skorelowany z zakresem danych określonych w § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Reasumując, projektowane rozporządzenie czyni adres do doręczeń osią kontaktu z radcą prawnym lub adwokatem.

Projekt przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 33 ust. 2 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979), projekt rozporządzenia został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Opracowano pod względem

prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Legislacyjnego

Wojciech Ulitko

<p>Nazwa projektu - - Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu – Monika Zbrojewska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Joanna Hablewska, gł. specjalista ds. legislacji, Joanna.Hablewska@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 12 sierpnia 2015 r.</p> <p>Źródło: inicjatywa własna MS</p> <p>Nr w wykazie prac 207</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Regulacje rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu (Dz. U. poz. 816) przewidują:

- nieelastyczną procedurę automatycznego ustalania przez prezesa właściwego sądu listy obrońców, jeśli uzna, że wykazy adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu zawierają niewystarczającą liczbę obrońców;
- gromadzenie w wykazach prowadzonych przez prezesów sądów - adresu siedziby zawodowej adwokata lub adresu zamieszkania radcy prawnego (kwestia ochrony prawa do prywatności).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Uelastycznienie rozwiązania, przez odstąpienie od automatycznego ustalania przez prezesa właściwego sądu listy obrońców. Wprowadzenie - w pierwszej kolejności - wystąpienia do okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych o wskazanie, w terminie nie krótszym niż 7 dni, dodatkowych adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu.

Eliminacja adresu siedziby zawodowej adwokata lub adresu zamieszkania radcy prawnego z wykazów (pozostanie adres do doręczeń).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na szczegółowość projektowanych rozwiązań odstąpiono od analiz prawnoporównawczych

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Prezesi sądów	11 SA 45 SO 317 SR		Zmiana procedury w przypadku gdy wykazy adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu zawierają niewystarczającą liczbę obrońców ; ograniczenie zakresu danych gromadzonych w wykazach
Okręgowe rady adwokackie i Rady okręgowych izb radców prawnych	24 ORA i 19 OIRP		Zmiana procedury w przypadku gdy wykazy adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania oskarżonym pomocy prawnej z urzędu zawierają niewystarczającą liczbę obrońców
Adwokaci i radcy prawni uprawnieni do obrony w postępowaniu karnym	b.d.		ograniczenie zakresu danych gromadzonych w wykazach

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został przekazany do zaopiniowania Naczelnej Radzie Adwokackiej oraz Krajowej Radzie Radców Prawnych. Naczelna Rada Adwokacka przedstawiła opinię, w której zgłosiła uwagi i sugestie do rozwiązań zaproponowanych w projekcie. Krajowa Rada Radców Prawnych wyraziła opinię pozytywną.

W ramach opiniowania projekt zostanie również przekazany Krajowej Radzie Sądownictwa, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Prokuratorowi Generalnemu oraz prezesom sądów apelacyjnych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Projektowane regulacje nie wpłyną na sektor finansów publicznych
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane regulacje nie wpłyną na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: ograniczenie zakresu danych gromadzonych w wykazach - eliminacja adresu siedziby zawodowej adwokata lub adresu zamieszkania radcy prawnego (pozostanie adres do doręczeń)	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane regulacje nie wpłyną na rynek pracy

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Projektowane regulacje nie wpłyną na analizowane obszary
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Z dniem wejścia w życie projektowanych przepisów (7 dni po ogłoszeniu)

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ze względu na zakres zmian, nie jest planowana ewaluacja efektów projektu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Empty space for attachments

